

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Myślenice na lata 2021 –2023

<< Myślenice, grudzień 2020r. >>

Spis treści:

Wprowadzenie	2
1. Diagnoza	3
a) Sytuacja demograficzna w gminie Myślenice	3
b) Charakterystyka osób korzystających z pomocy społecznej	4
2. Zasoby miasta Myślenice w obszarze wsparcia dziecka i rodziny	8
a) Oferta instytucjonalna w zakresie wychowania, edukacji i rozwijania zainteresowań	8
b) Wsparcie specjalistyczne dla rodzin	11
c) Wsparcie dla rodzin w ramach programów realizowanych w Gminie Myślenice	13
d) Wsparcie materialne dla rodzin	13
3. Wnioski i rekomendacje	14
a) Rekomendacja dla realizacji programu	15
4. Adresaci programu	16
5. Cele programu i działania programu	17
Podsumowanie	24

WPROWADZENIE

Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych- Konstytucja RP art. 71 ust. 1.

Ideą przewodnią w tworzeniu niniejszego programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata.

Opracowywanie gminnego programu wspierania rodziny wynika ze zobowiązania prawnego w zakresie zadań własnych gminy, określonych w art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Myślenice na lata 2021-2023 stanowi kontynuację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Myślenice na lata 2018-2020, przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Nr 406/XLIV/2018 z dnia 26 stycznia 2018r, (został opracowany jeszcze w okresie obowiązywania dotychczasowego), znaczące bowiem czynniki rzutujące na przyjęte wówczas cele i założenia pozostają w dużej mierze aktualne.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r. poz. 1876).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218, .
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2019r. poz. 2277).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii tj. Dz.U. 2020 poz. 2050).
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz.U. 2020 poz. 1057).
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz.U. 2020 poz. 1329).
8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2022 dla Gminy Myślenice Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Myślenice.
9. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818)

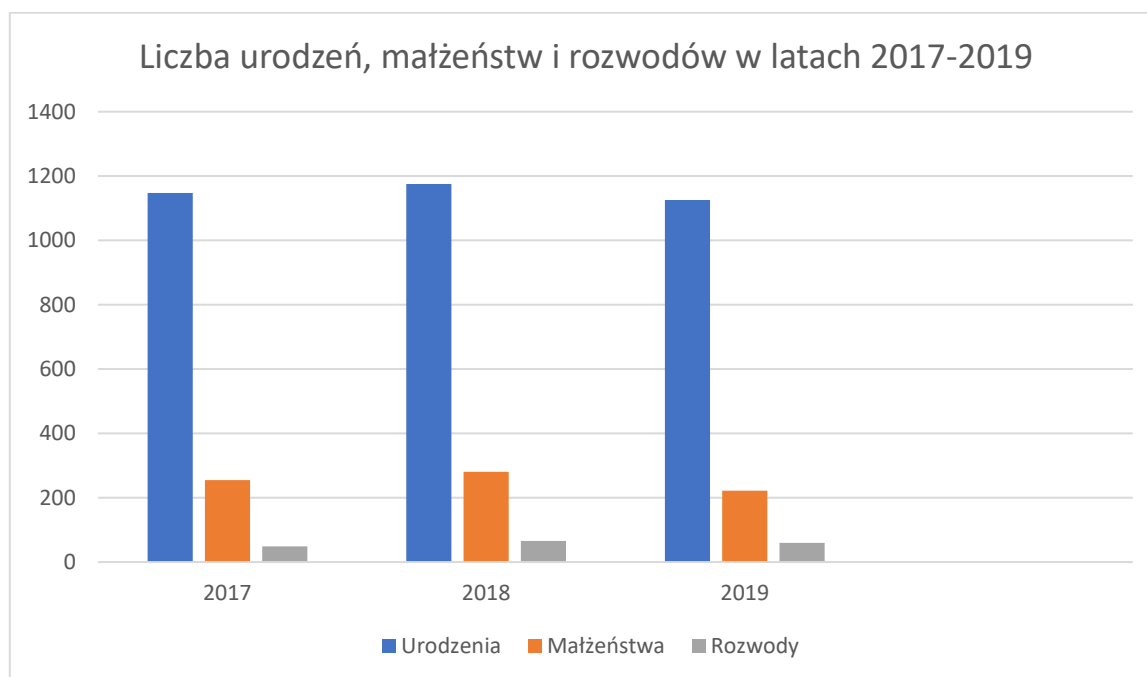
1. DIAGNOZA

a) Sytuacja demograficzna

Diagnoza dotyczy terenu Miasta i Gminy Myślenice. Gmina Myślenice, położona jest w województwie małopolskim. Gmina ta należy do powiatu myślenickiego, jest to gmina miejsko-wiejska. Na jej terenie zamieszkuje 43 411 mieszkańców. Na podstawie analizy demograficznej stwierdzić należy że w mieście Myślenice zamieszkuje 43% ludności całej gminy, zaś pozostałe 57% zamieszkuje obszary wiejskie okalające miasto. W ostatnich latach szczególnie obserwowany jest napływ migracyjny ludności, który wskazuje na funkcję „sypialnianą” tego obszaru dla metropolii krakowskiej.

Myślenice mają dodatni przyrost naturalny. Jednak zmniejszający się przyrost naturalny i wzrost długości życia zmienia strukturę wiekową populacji, spada odsetek osób w wieku produkcyjnym. Zmiany demograficzne będą wywierały zatem silny wpływ na rynek pracy, szkolnictwo, popyt na usługi dla osób starszych oraz kondycję finansową miasta.

Urodzenia są kluczowym czynnikiem wpływającym na liczbę i strukturę ludności. Małopolska jest jednym z nielicznych regionów polski, gdzie obserwuje się niski spadek liczby urodzeń. Ogólnie tendencje spadkowe liczby urodzin wynikają przede wszystkim z odkładania na później przez ludzi młodych decyzji o założeniu rodziny, a następnie o posiadaniu mniejszej liczby dzieci lub nawet o samotnym życiu. Zmiany w strukturze wieku ludności (zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży) oraz spadek liczby zawieranych małżeństw dają podstawy do twierdzenia, że proces ten będzie postępował. Kolejnym ważnym wskaźnikiem demograficznym jest rozpad małżeństw. Małopolska należy do regionów o najniższym wskaźniku rozpadu małżeństw – dotyczy zarówno śmierci jak i rozwodów. Jak jednak widać na wykresie, poziom rozwodów w powiecie myślenickim utrzymuje się na przestrzeni kilku lat na stałym, acz stosunkowo wysokim poziomie, w stosunku do ilości zawartych małżeństw.

Wykres 1. Ilość urodzeń, zawartych małżeństw oraz rozwodów w poszczególnych latach, w powiecie myślenickim (opracowano na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Myślenicach).

Wprowadzenie rozwiązań w polityce prorodzinnej takich jak program rządowy Rodzina 500 Plus wraz z jego rozszerzeniem od 01 lipca 2019r. na każde dziecko, ulga podatkowa na dzieci, urlop rodzicielski, Karta Dużej Rodziny, mają na celu zachęcanie rodziców do podjęcia decyzji o powiększaniu rodziny oraz wsparcie istniejących rodzin wielodzietnych.

b) Charakterystyka osób korzystających z pomocy społecznej

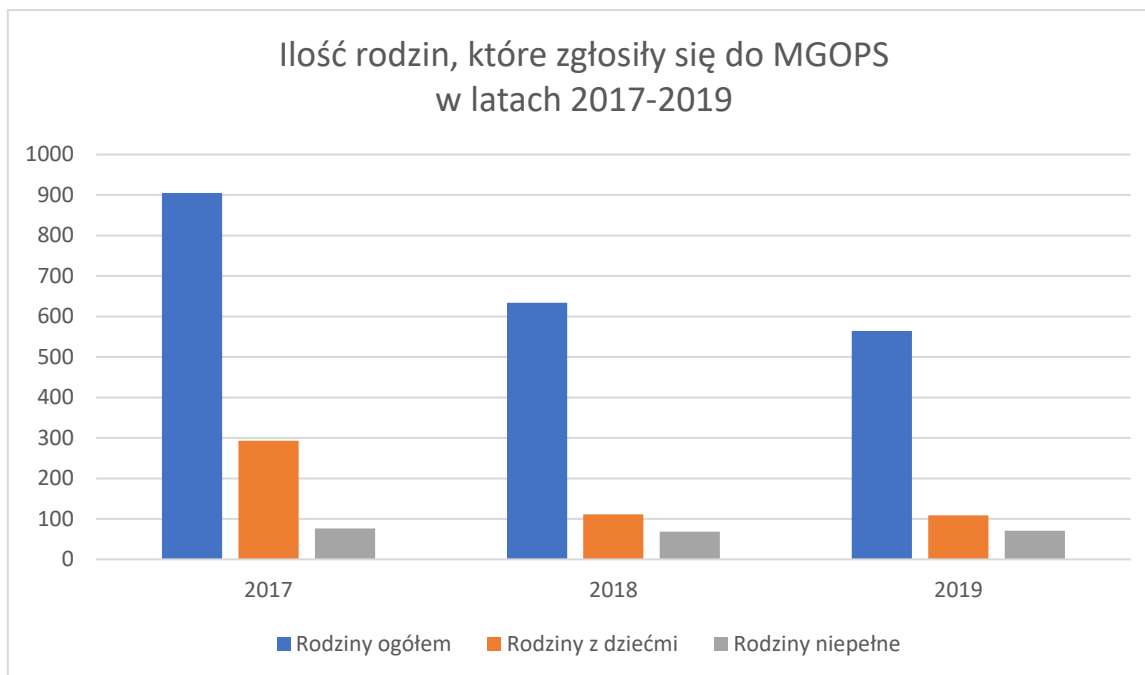
Sytuacja rodzin uwarunkowana jest nie tylko zmianami demograficznymi. Procesom zmian społecznych towarzyszą także zagrożenia. Bezrobocie, choroby, niepełnosprawność, trudności opiekuńczo-wychowawcze, przemoc czy uzależnienia to problemy z którymi rodzina często nie jest w stanie sama sobie poradzić. Wprawdzie zauważalna jest tendencja spadkowa liczby świadczeniobiorców korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej szczególnie uprawnionych do świadczeń pieniężnych. Niepokojącą tendencją jest liczba zgłaszanych przypadków przemocy w rodzinie, odsetek rodzin ze zdiagnozowaną bezradnością opiekuńczo-wychowawczą lub niską zaradnością życiową i ubiegających się z tego tytułu o wsparcie i pomoc.

Chłonny rynek pracy w ostatnich latach, sprzyjał dostępności w zatrudnieniu i osiągnięciu wyższych zarobków, przez co sytuacja zarobkowa i standardy życia ulegały poprawie. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019r. stopa bezrobocia w całym powiecie myślenickim wynosiła zaledwie 2,4%, a dla województwa to 4,1%.

Łącznie jak pokazują dane Powiatowego Urzędu Pracy, liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Myślenice wynosiła 432 osób, w tym 55,5% stanowiły kobiety, 44,4% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,21%.

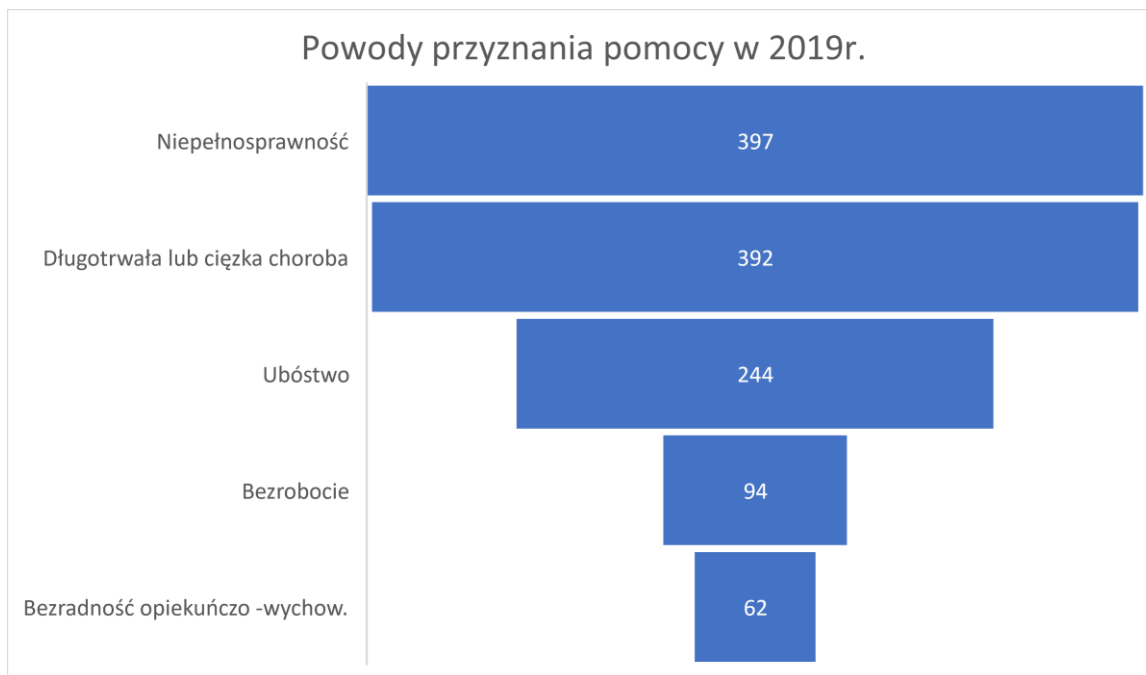
Należy jednak zaznaczyć, że załamanie gospodarcze na skutek wprowadzenia w marcu 2020r. stanu epidemicznego w Polsce oraz w Europie i na świecie, będzie miało w najbliższych miesiącach czy latach swoje odzwierciedlenie w spowolnieniu rozwoju gospodarczego i ekonomicznego, a w konsekwencji będzie skutkowało zwiększeniem bezrobocia oraz obniżeniem się standardów życia rodzin, czy nawet wzrostem ubóstwa.

Jak pokazują dane Ośrodka, w 2019r. pomocą objętych były 514 rodzin w tym 109 rodzin z dziećmi. Na podstawie w/w informacji ustalono, iż ok 47,5% z ogólnej liczby stanowiły rodziny, gdzie powodem przyznania pomocy było ubóstwo. Pomimo trudności z jakimi borykają się rodziny, na przestrzeni lat obserwowany jest jednak spadek ilości rodzin korzystających z pomocy Ośrodka.

Wykres 2. Ilość rodzin, które zgłosiły się do MGOPS w poszczególnych latach, w tym ilość rodzin z dziećmi oraz ilość rodzin niepełnych (opracowano na podstawie danych własnych).

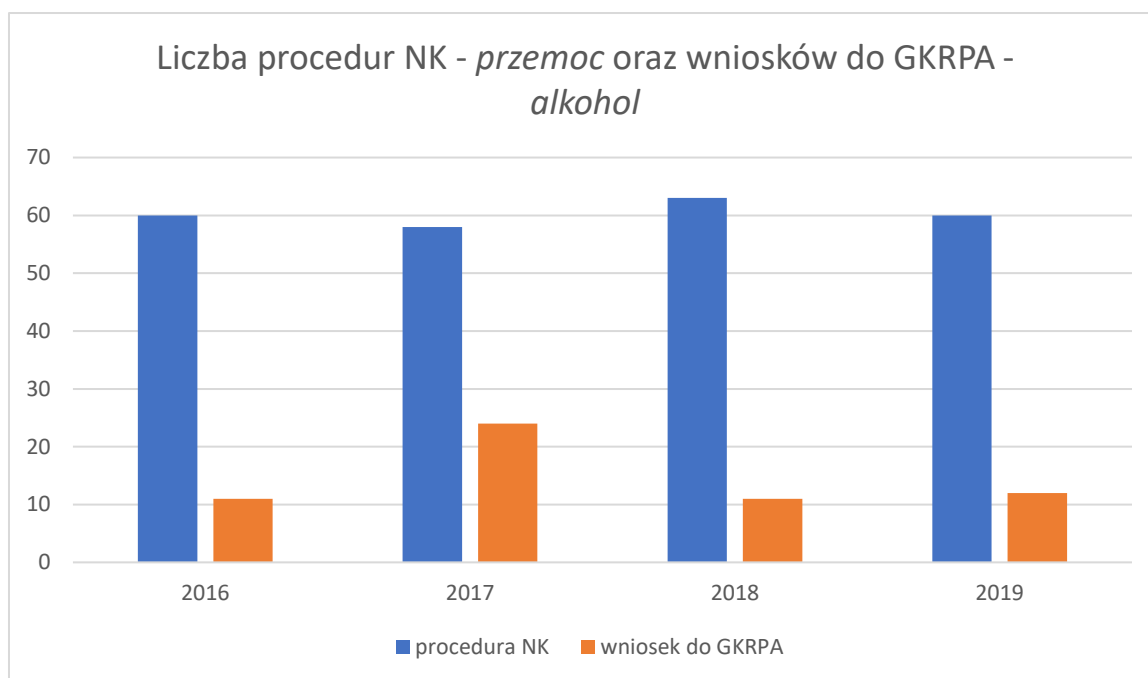
Rodziny, które zwracają się o pomoc do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Myślenicach, borykają się z różnego rodzaju trudnościami. Najczęściej jest to niepełnosprawność. Na drugim miejscu jest długotrwała choroba, a trzecim problemem jest bezrobocie. Kolejnym z wymienionych tu powodów zwracania się o pomoc do MGOPS, są trudności opiekuńczo - wychowawcze. Spośród wszystkich tj. 109 rodzin z dziećmi, które w 2019r. korzystały z pomocy niniejszego Ośrodka, aż 62 miały właśnie ten problem.

Wykres 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS w 2019r. z podziałem na powody trudnej sytuacji życiowej (opracowano na podstawie danych własnych).

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się także tendencję związaną z migracją rodzin, wśród których bardzo często wyodrębniają się rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Dotyczą one z jednej strony wzrastającej liczby rodzin „napływowych”, z drugiej zaś strony obserwuje się częste zmiany miejsca zamieszkania tych rodzin. Należy dodać, że w wielu z tych rodzin zostały naderwane lub/i zerwane więzi lub/i relacje, co stwarza różne zagrożenia wychowawcze.

Szczególnie niepokojącymi zjawiskami, które występują w rodzinach jest przemoc oraz nadużywanie alkoholu. Jak wynika z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Myślenicach, liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w Gminie Myślenice utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na porównywalnym poziomie (Wykres 4). Pokazuje to, że problem przemocy w rodzinach nie jest już zamknięty „w czterech ścianach”. Także liczba wniosków złożonych przez osoby oraz instytucje do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Myślenicach w sprawie podjęcia działań, celem skierowania na leczenie odwykowe bez zgody, utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na zbliżonym poziomie (Wykres 4.).

Wykres 4. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty, a także liczba wniosków złożonych do GKRPA na przestrzeni lat przez GMOPS M-ce (opracowano na podstawie danych własnych).

Następujący sukcesywnie rozwój działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz alkoholizmowi, sprawia, iż zwiększa się wrażliwość i świadomość społeczna. Podejmowane działania oraz reakcje osób lub instytucji powodują, że do większej ilości osób doświadczających przemocy domowej może dotrzeć szybka pomoc i konkretne wsparcie.

Zasygnalizowany obraz kondycji rodzin w Gminie Myślenice, stwarza konieczność ciągłego dostosowywania systemu wsparcia i reagowania na pojawiające się potrzeby. W oparciu o istniejące zasoby, a także poprzez wprowadzanie nowych rozwiązań, realizowana jest strategia i polityka społeczna Miasta i Gminy Myślenice, koncentrująca się na zapewnieniu adekwatnego wsparcia rodzinom będącym w potrzebie. Poniżej opisane zostały główne zasoby gminy wspierające rodziny w środowisku.

2. ZASOBY GMINY MYŚLENICE W OBSZARZE WSPARCIA DZIECKA I RODZINY

a) Oferta instytucjonalna w zakresie wychowania, edukacji i rozwijania zainteresowań

Gmina Myślenice promuje wartość jaką jest rodzina. Poprzez podejmowane działania mające na celu udzielanie pomocy i wsparcia dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Myślenice, stwarzane są optymalne warunki dla ich funkcjonowania.

Zaplecze instytucjonalne stanowi tu zarówno baza edukacyjna, opiekuńcza jak i również pozarządowa – sektorowa.

Dodać należy, że w Gminie Myślenice funkcjonują dwie szkoły rodzenia organizujące liczne kursy dla przyszłych rodziców.

W zasobach infrastruktury społecznej Gminy Myślenice, znajduje się 1 żłobek samorządowy dysponujący 115 miejscami . Na terenie funkcjonują także 2 żłobki niepubliczne i 1 klub malucha dla 30 dzieci.

W roku szkolnym 2019/2020 na terenie Gminy Myślenice funkcjonowało 11 przedszkoli samodzielnych oraz 6 przedszkoli w zespołach placówek oświatowych i 6 oddziałów przedszkolnych przy Szkołach Podstawowych, które są prowadzone przez samorząd. Wychowaniem przedszkolnym w roku szkolnym 2018/2019 objęto 1603 dzieci. Na terenie Gminy Myślenice funkcjonuje 6 przedszkoli niepublicznych.

W Myślenicach działa klub rodzica „Dylematy Mamy i Taty”. Daje on możliwość spotkania się rodziców z dziećmi, wymiany doświadczeń oraz uzyskania wiedzy na temat rozwoju i wychowania dziecka od zapraszanych prelegentów lub ekspertów edukacji.

W roku szkolnym 2018/2019 w 19 szkołach podstawowych uczyło się 4 647 uczniów. Natomiast w szkołach ponadpodstawowych w 2018/2019 uczyła się następująca ilość uczniów:

Szkoły publiczne

- I Liceum Ogólnokształcące, Myślenice, ul. Jagiellońska 8 – łącznie 716 uczniów.
- Technikum w Zespole Szkół im. A. Średniawskiego, ul. 3 Maja 97 b – łącznie 353 uczniów.
- Technikum w Zespole Szkół Techniczno-Ekonomicznych, ul. Żeromskiego 17 – łącznie 816 uczniów.
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Zespole Szkół Techniczno-Ekonomicznych, ul. Żeromskiego 17 – łącznie 134 uczniów.

- Branżowa Szkoła I Stopnia Zespole Szkół Techniczno-Ekonomicznych, ul. Żeromskiego 17 – łącznie 270 uczniów.
- II Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych – Małopolska Szkoła Gościnności ul. Zdrojowa 18 – łącznie 280 uczniów.

Szkoły niepubliczne

- Liceum Ogólnokształcące w Neo TM School, Rynek 23 – łącznie 5 uczniów.
- Technikum w Szkołach Prywatnych TiA Osińscy, ul. Kazimierza Wielkiego 53 – łącznie 50 uczniów.
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Szkołach Prywatnych TiA Osińscy, ul. Kazimierza Wielkiego 53 – łącznie 13 uczniów.
- Branżowa Szkoła I Stopnia w Szkołach Prywatnych TiA Osińscy, ul. Kazimierza Wielkiego 53 – łącznie 26 uczniów.
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Szkołach Prywatnych TiA Osińscy, ul. Kazimierza Wielkiego 53 – łącznie 96 słuchaczy.

Na terenie Gminy działa także Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, gdzie mieści się Szkoła Podstawowa, Branżowa Szkoła I Stopnia, Zasadnicza Szkoła Zawodowa i Szkoła Przystosowująca do Pracy. W szkole w roku 2019/2020 uczyło się – łącznie 99 uczniów.

Liczba dzieci uczęszczających w roku szkolnym 2018/19 do Państwowej Szkoły Muzycznej I st. w Myślenicach to – łącznie 204 uczniów.

Dodać należy, że na terenie gminy funkcjonują 2 świetlice wiejskie, a także kluby środowiskowe, kluby sportowe oraz stowarzyszenia. Organizują one zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach popołudniowego czasu wolnego. Łącznie w 2019 roku z dofinansowania skorzystało sześć organizacji z terenów wiejskich. Gmina Myślenice przeznaczyła na ten program w 2019 roku prawie 140 tys. zł z miejskiego budżetu. Organizacja zajęć świetlicowych to alternatywa dla dzieci, których rodzice są czynni zawodowo w godzinach popołudniowych.

W 2019 roku od września do grudnia na terenie gminy Myślenice funkcjonowały trzy świetlice podwórkowe: „A może budyń”, „Próbna” i „Watra”. W każdej z nich znajduje się 15 miejsc dla dzieci i młodzieży, w sumie 45 miejsc. We wszystkich świetlicach odbywają się zajęcia mające na celu rozwijanie kompetencji społecznych, przedsiębiorczości, inicjatywności oraz innych kompetencji.

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Myślenicach, prócz działalności związanej z udostępnianiem zbiorów czytelniczych, realizowane są także ciekawe projekty dla dzieci i młodzieży. W roku 2019 z zajęć i projektów skorzystało łącznie 402 dzieci i młodzieży.

Myślenicki Ośrodek Kultury i Sportu w 2019r. zorganizował w okresie ferii oraz wakacji, 35 cykli różnorodnych zajęć i warsztatów (plastyczne, muzyczne, fotograficzne, teatralne, taneczne, sensoryczne) w których udział wzięło około 1700 uczestników.

Podczas letnich wakacji 2019 r. Muzeum Niepodległości w Myślenicach, organizowało cykliczne wykłady/spotkania/warsztaty dla dzieci i młodzieży. W sumie wzięło w nich udział 746 dzieci. Zajęcia połączono ze zwiedzaniem wystaw stałych lub czasowych.

W ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz sportu 38 klubów i stowarzyszeń sportowych (w tym UKS) skorzystało z przydzielonej ze strony samorządu dotacji. Łącznie uczestniczyło w nich 4423 członków.

b) Wsparcie specjalistyczne dla rodzin

Miejszem do którego mogą zgłosić się rodziny przeżywające trudności jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Myślenicach. Oferta w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności obejmuje, m.in. pomoc pracownika socjalnego (praca socjalna), asystenta rodziny, placówek wsparcia dziennego (w formie świetlic, różnorodnych form specjalistycznego, kompleksowego poradnictwa – psychologicznego, pedagogicznego, prawnego). Wzmocnienie potencjału rodziny odbywa się także poprzez dążenie do współpracy pomiędzy rodzinami, wymiany doświadczeń.

Asystenci rodziny zatrudnieni w MGOPS, w ciągu roku 2019 pracowali z 35 rodzinami, a w nich z 90 dziećmi. Zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wsparcia udzielano trzem kobietom. Asystenci rodziny udzielają wsparcia i pomocy rodzinom, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w stworzeniu odpowiedniego środowiska wychowawczego w celu umożliwienia powrotu dzieciom do rodzin biologicznych, jak również pracują z rodzinami po powrocie dziecka z placówki wsparcia. Asystenci organizują warsztaty edukacyjne dla rodziców, stacjonarne oraz wyjazdowe, a także piknik rodzinny. Rodzinie oferowana jest także pomoc i wsparcie w formie pogłębionej pracy socjalnej.

Do zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy prowadzenie placówek wsparcia dziennego, do których należy Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna. Świetlica ta, wraz z Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych

i Współzależnionych wchodzi w skład Centrum Profilaktyczno-Dydaktycznego, które jest komórką organizacyjną Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Myślenicach.

Celem Centrum jest kompleksowe wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży oraz osób będących w potrzebie, szczególnie poprzez wsparcie psychologa, pedagoga, logopedy, socjoterapeuty, prawnika.

Celem Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej jest podejmowanie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci i młodzieży, w szczególności pochodzącej z rodzin obarczonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, planowanie i podejmowanie działań mających na celu wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przeciwdziałanie jej marginalizacji i degradacji społecznej, podnoszenie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny oraz dążenie do jej reintegracji, eliminowanie zaburzeń zachowania oraz stwarzanie szansy do pokonywania niekorzystnych uwarunkowań w domu rodzinnym. Z pomocy specjalistów CPD w 2019r. skorzystało 219 osób, a z pomocy Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej skorzystało łącznie 62 dzieci z 49 rodzin.

Na terenie Gminy Myślenice działa nowopowstały Dzienny Dom Senior+ skupiający w swoich szeregach osoby w wieku senioralnym. Aktualnie w sposób aktywny biorą w nim udział łącznie 53 osoby w wieku 60+, które zostały tam skierowane i są nieaktywne zawodowo. Przedmiotem działalności DDS+ jest aktywizacja osób, które wymagają częściowej opieki i pomocy realizowanej poprzez udzielanie wsparcia poza miejscem zamieszkania w formie: usług opiekuńczych, terapii zajęciowej grupowej i indywidualnej, usług rehabilitacyjnych, zapewnienie posiłku, poradnictwa specjalistycznego, zaspokojenia potrzeb rekreacyjnych, edukacyjnych, towarzyskich i kulturalnych.

Na terenie powiatu myślenickiego, działa również Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna. Poradnia jako aktywna instytucja wspomaga rodzinę, szkołę oraz środowisko lokalne w działaniach wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, poprzez profilaktykę, diagnozę, terapię, doradztwo i konsultacje. Realizuje program wczesne wspomaganie rozwoju dziecka (25 dzieci z terenu powiatu myślenickiego), działania z ustawy „Za życiem” (41 dzieci z terenu powiatu myślenickiego).

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Myślenicach udziela kompleksowej i wielodyscyplinarnej pomocy dzieciom niepełnosprawnym w zakresie: rehabilitacji, edukacji, terapii, a także pomocy psychologicznej, logopedycznej i medycznej. Na dzień 12 lutego 2020r. w Ośrodku przyjętych było 94 dzieci z Powiatu Myślenickiego, z czego 24 dzieci z Gminy

Myślenice. Ośrodek może przyjąć max. 100 dzieci. W Ośrodku znajduje się także Oddział Wczesnego Wspomagania rozwoju dziecka, z którego korzysta obecnie łącznie 85 dzieci z Powiatu Myślenickiego.

NZOZ Centrum Psychoterapii w Myślenicach oferuje możliwość skorzystania ze wsparcia psychiatry oraz psychologa dzieci i dorosłych, a także psychoterapii indywidualnej i rodzinnej.

c) Wsparcie dla rodzin w ramach programów realizowanych w Gminie Myślenice

Rodziny z dziećmi mają możliwość korzystania z Myślenickiej Karty Rodzina 3+ dla rodzin wielodzietnych, umożliwiającej korzystanie ze specjalnych zniżek na różnego rodzaju usługi sportowe czy zakupy. Ponadto od 1 stycznia 2019 r. wydawana jest również Karta Dużej Rodziny dla rodziców dzieci już dorosłych.

W ramach wspierania działań międzypokoleniowych, w Urzędzie Miasta i Gminy Myślenice wydawana jest Myślenicka Karta Seniora. Działanie to ma stymulować aktywizację społeczną emerytów dzięki zorganizowanemu systemowi ulg na towary i usługi, oferowane zarówno przez instytucje kultury, rekreacji czy sportu, organizacje pozarządowe, jak i przedsiębiorców prywatnych, którzy przystąpią do projektu.

Od 2018r. Gmina Myślenice realizuje projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego pt. „Aktywne Myślenice” na lata 2018 – 2021. Program ten skierowany jest dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z uwagi na dużą liczbę osób niepełnosprawnych w Gminie Myślenice, 90% uczestników tego projektu to osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym i umiarkowanym. Od 2018r. wsparciem finansowym i rehabilitacją indywidualną (rehabilitacja ruchowa, terapia sensoryczna, terapia logopedyczna, konsultacje z pedagogiem i psychologiem, rehabilitacja wodna) oraz grupową (warsztaty/szkolenia w zakresie umiejętności psychospołecznych) objęte zostały 44 osoby, z czego 25 dorosłych oraz 19 dzieci. Realizacja projektu jest kontynuowana w bieżącym roku, a wsparcie zostanie udzielone kolejnym 22 osobom, z czego 13 osób dorosłych i 9 dzieci. Łącznie wszystkich dzieci, zrekrutowanych od 2018r. jest 28.

W Myślenicach powstają tak zwane „ogrody społeczne”. W pobliżu myślenickiego dużego osiedla mieszkaniowego, mieszkańcy mogą uprawiać własne warzywa.

d) Wsparcie materialne dla rodzin

MGOPS podejmuje działania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz na podstawie innych ustaw. Wg danych MGOPS w 2019 z pomocy społecznej korzystało 514 rodzin. Z pracy socjalnej oraz świadczeń finansowych z pomocy społecznej korzystało 754 rodzin i osób. Wśród 564 rodzin - 180 to rodziny z dziećmi. MGOPS udziela wsparcia finansowego, w formie zasiłków stałych, okresowych (w 2019r. udzielono takiej pomocy 244 rodzinom), zasiłków celowych i w naturze (udzielono 363 rodzinom), zasiłek celowy w związku z klęską żywiołową (z powodu wichur zasiłek ten wypłacono dla 5 rodzin), zakup gorącego posiłku (przyznano dla 212 osób w tym 194 dzieci) oraz zasiłek celowy na zakup żywności (tą formą objęto 363 osoby w tym 167 dzieci).

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych myślenickie rodziny są objęte pomocą w formie zasiłków rodzinnych i dodatków do tychże zasiłków. Z pomocy tej w 2019r. skorzystało 2043 rodzin, w tym 3268 dzieci. Wśród dodatków do zasiłków rodzinnych na uwagę zasługują dodatek z tytułu urodzenia dziecka, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, świadczenie rodzicielskie oraz dodatek przyznawany z tytułu wielodzietności (dodatek ten został przyznany w 2019r. dla 390 rodzin). Inną grupą świadczeń stanowią świadczenia opiekuńcze, których przyznanie uzależnione jest od stopnia niepełnosprawności i są to zasiłki pielęgnacyjne (przyznane dla 707 osób), świadczenia pielęgnacyjne (dla 138 osób), specjalny zasiłek opiekuńczy (47 rodzin), zasiłek dla opiekuna (dla 41 rodzin). Z tytułu realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci przyznawane jest świadczenie wychowawcze 500+ (w 2019r. wypłacono to świadczenie dla 5756 rodzin w tym dla 8 920 dzieci). Wypłacone są świadczenia dla uprawnionym do alimentów (objęcie pomocą 163 dzieci). Ośrodek realizuje także Rządowy Program Dobry start, na podstawie którego rodziny otrzymały po 300 zł na każde dziecko uczące się w szkole bez względu na dochody. Świadczenie to trafiło do 4 150 myślenickich rodzin w tym dla 6 278 dzieci. Z tytułu zaś realizacji ustawy o oświacie wypłacono 373 uczniom pomoc materialną o charakterze socjalnym tj. stypendia szkolne i zasiłki szkolne. Z zasiłku szkolnego skorzystało troje dzieci. Nagrody dla uczniów wybitnie uzdolnionych w roku szkolnym 2018/2019 otrzymało 40 uczniów. Od 2020r. tę formę wsparcia realizuje MGOPS.

Myślenickie rodziny wspierane są również finansowo i rzeczowo przez działający przy Parafii Narodzenia NMP Parafialny Zespół Caritas Betania w Myślenicach.

3. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Na podstawie przedstawionej diagnozy, wskazującej na obecną dynamikę zmian demograficznych, można wskazać niewielką tendencję spadkową liczby zawieranych małżeństw jak również ilość urodzin. Pozostaje jednak dodatni przyrost naturalny. Mniej więcej na jednym poziomie utrzymuje się liczba rozwodów. Uznajemy zatem, że podobnie jak w latach poprzednich grupą docelową programu powinny być rodziny z dziećmi, wymagające pomocy w zakresie rozwiązywania bieżących trudności, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy w formie instytucjonalnej – bezpłatnego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, psychoterapii i mediacji. Niska stopa bezrobocia w Gminie przekłada się na poprawę sytuacji ekonomicznej zamieszkujących w niej rodzin. Wpłaty świadczeń wychowawczych w ramach rządowego Programu „Rodzina 500+”, także wpłynęły na zdecydowaną poprawę sytuacji ekonomicznej rodzin. W zakresie wsparcia udzielanego przez MGOPS także obserwujemy tendencję spadkową wśród osób zgłaszających się o pomoc z powodu ubóstwa. Zauważalny jest natomiast wzrost zainteresowania pomocą w postaci porad, wsparcia asystenta rodziny, jak też wsparcia specjalistycznego psychologa, logopedy, pedagoga czy porad prawnych. Gmina Myślenice dąży do rozwoju infrastruktury, szerszego dostępu do tanich lub bezpłatnych usług skierowanych do rodzin, a w szczególności poszerzenia oferty związanej z opieką nad małymi dziećmi. Ważną dla Gminy kwestią jest rozwój zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, szczególnie w okresach wakacyjnej i zimowej przerwy w nauce. Promowane są także Szkolne Kluby Sportowe oraz kluby sportowe zapewniające dostęp do szerokiej oferty w zakresie aktywności sportowej i kultury fizycznej.

Placówki Oświatowe, Policja, GKRPA, Straż Miejska w Gminie Myślenice oferują szereg programów edukacyjnych, profilaktycznych, socjalnych dla rodzin, z których mogą skorzystać m.in. rodziny wielopokoleniowe, wielodzietne oraz te, u których występują problemy związane z uzależnieniami lub przemocą.

a) Rekomendacje dla realizacji programu.

Na podstawie przedstawionej diagnozy jak również oceny wykonania programu, realizowanego w latach 2018-2020, zawartej w rocznych sprawozdaniach, rekomenduje się:

- a) Doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z rodziną, pozostającą w kryzysie lub przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze.
- b) Większe zaangażowanie instytucji na rzecz realizowania warsztatów i różnorodnych form edukacyjnych dla rodziców.
- c) Kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.
- d) Rozwinięcie grupy wsparcia dla rodziców mających problemy wychowawcze.
- e) Prowadzenie kampanii społecznych na rzecz macierzyństwa i zdrowej rodziny.
- f) Stworzenie warunków do nauki samodzielnego funkcjonowania dorosłych niepełnosprawnych dzieci poprzez utworzenie odpowiedniego typu mieszkań chronionych.

4. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszystkie rodziny oraz dzieci i młodzież, mieszkańcy Gminy Myślenice. Program uwzględnia różnorodne oczekiwania, potrzeby, mając za nadrzędny cel zaoferowanie wsparcia każdej rodzinie, dzieciom i młodzieży. Zatem polityka rodzinna Gminy Myślenice ujęta w Programie ma docierać do wszystkich typów rodzin, obejmując jak najszersze grono mieszkańców. W związku z tak definiowanym adresatem działań skonstruowano cele, które powinny równomiernie rozkładać akcenty swoich działań wobec rodzin z dziećmi, dzieci i młodzieży, nie wypuklając, ale jednocześnie nie pomijając potrzeb różnych typów rodzin. Zatem w ofercie Programu znajdą dla siebie propozycje zarówno rodziny, które nie mają problemów z realizowaniem swoich funkcji, jak i te, które borykają się z różnorodnymi trudnościami. Analogicznie - dzieci i młodzież odnajdą w ofercie treści dostosowane do ich sytuacji życiowej. Wiele korzyści w wymiarze społecznym przynosi integracja międzypokoleniowa, dlatego jej budowanie jest istotnym elementem wspierania zarówno seniorów jak i dzieci i młodzieży. W tym kontekście istotnym jest, że Program tworzy płaszczyznę do optymalnej integracji społecznej wszystkich rodzin z dziećmi, dzieci i młodzieży poprzez korzystanie z oferty Gminy Myślenice.

Adresatem Programu są także pośrednio podmioty zobowiązane do realizacji całego szeregu działań na rzecz rodziny. Powodzenie realizacji Programu w dużym stopniu uzależnione jest od współpracy wszystkich służb działających na rzecz dziecka i rodziny. Współdziałanie wszystkich instytucji, może zapewnić dzieciom dobre warunki rozwoju i wychowywania.

Adresatem Programu docelowo są wszyscy mieszkańcy Gminy Myślenice, bowiem niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dezintegracji rodzin i promowanie rodzinnego stylu życia.

5. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Cel główny: Rozwijanie lokalnego systemu wsparcia rodzin

1. Kształtowanie warunków sprzyjających poprawie jakości życia i rozwojowi rodzin z dziećmi, dziećmi i młodzieżą

1.1. Stworzenie zintegrowanego systemu koordynacji wsparcia na rzecz rodziców z dziećmi, dziećmi i młodzieżą.

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Powołanie Zespołu ds. współpracy na rzecz rodziców z dziećmi, dziećmi i młodzieżą	Liczba partnerów społecznych Liczba spotkań zespołu	MGOPS	Siły własne
Opracowanie modelu koordynacji współpracy na rzecz rodziców z dziećmi, dziećmi i młodzieżą	Liczba spotkań grup roboczych, Liczba inicjatyw	Przewodniczący Zespołu	Siły własne

1.2. Organizowanie warunków umożliwiających współuczestnictwo rodzin z dziećmi, dziećmi i młodzieżą w tworzeniu oferty wsparcia adekwatnej do ich potrzeb

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania

Diagnozowanie potrzeb rodziców z dziećmi, dzieci i młodzieży	Liczba diagnoz	Zespół ds. współpracy na rzecz rodziców z dziećmi, dzieci i młodzieży	Siły własne
--	----------------	---	-------------

1.3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat oferty miasta i gminy adresowanej do rodzin z dziećmi, dzieci i młodzieży

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Prowadzenie portalu informacyjnego /utworzenie aplikacji o usługach dedykowanych rodzinie	Liczba odsłon strony	MGOPS	7.000
Opracowanie informatora dla rodzin z dziećmi i jego dystrybucja	Liczba wydrukowanych informatorów	Zespół ds. współpracy na rzecz rodziców z dziećmi, dzieci i młodzieży	Zgodnie z planem finansowym MGOPS

1.4. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, w tym poprzez prowadzenie zajęć umożliwiających rozwój ich zainteresowań, uzdolnień

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Organizacja warsztatów/zajęć	Liczba zorganizowanych warsztatów	MOKiS/ŚSS	Zgodnie z planem finansowym jednostki

Wsparcie świetlic wiejskich w celu poszerzenia oferty zajęć dla dzieci	Liczba funkcjonujących świetlic, Liczba zajęć	UMiG	Zgodnie z planem finansowym jednostki
--	--	------	---------------------------------------

1.5. Wspieranie integracji rodziny w czasie wolnym, przybliżenie dziedzictwa kulturowego miasta

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Imprezy plenerowe	Liczba imprez Liczba uczestników	NGO, Placówki edukacyjne	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Koncerty	Liczba koncertów	MOKIS	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Wystawy, konkursy i kiermasze	Liczba wystaw, konkursów, kiermaszy	MOKIS, Muzeum Niepodległości Miejska Biblioteka Publiczna	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Wolontariat międzypokoleniowy	Liczba inicjatyw związanych z wolontariatem na rzecz seniorów	MGOPS/ŚSS/DDS+	Zgodnie z planem finansowym jednostki

1.6. Wspieranie rodzin z dziećmi w zakresie ochrony zdrowia

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania

Świadczenie usług rehabilitacji ruchowej	Liczba dzieci otrzymujących wsparcie	MGOPS	Zgodnie z projektem „Aktywne Myślenice”
Wsparcie w formie terapii i konsultacji psychiatryczno-psychologicznych	Liczba dzieci otrzymujących wsparcie	MGOPS/CPD	Środki pozyskane z programów zewnętrznych

1.7. Wsparcie rodzin z dziećmi w rozwoju ich kompetencji wychowawczych, w tworzeniu i poszerzaniu sieci wsparcia społecznego

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Organizowanie warsztatów edukacyjnych	Ilość zorganizowanych warsztatów	MGOPS/ŚSS/CPD NGO	Środki własne
Organizowanie warsztatów integracyjnych międzypokoleniowych	Liczba zorganizowanych warsztatów integracyjnych międzypokoleniowych	MGOPS/ŚSS/DDS+	Zgodnie z planem finansowym jednostki

1.8. Tworzenie pozytywnego wizerunku rodziny z dzieckiem, w tym rodziny wielodzietnej poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, wspierających oraz kampanii społecznych

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Realizacja programu KDR	Liczba rodzin, Liczba partnerów	UMiG	Zgodnie z planem finansowym jednostki

Szkoła rodzenia	Liczba zorganizowanych spotkań	SPZOZ	Zgodnie z planem finansowym jednostki
-----------------	--------------------------------	-------	---------------------------------------

1.9. Wsparcie rodziców w organizowaniu opieki nad dzieckiem

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Dowóz uczniów z niepełnosprawnością oraz mieszkających w znacznej odległości do szkół i placówek	Liczba zgłoszonych do dowozu uczniów	UMiG/Wydział Edukacji i Sportu	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Uruchomienie dyżurów w szkołach i przedszkolach w czasie ferii i wakacji	Liczba dzieci, które skorzystały z zajęć w czasie ferii i wakacji	UMiG/Wydział Edukacji i Sportu	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Poszerzenie oferty instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3	Liczba dzieci zapisanych do żłobka	UMiG	Środki pozyskane z programów zewnętrznych

2. Rozwój kompleksowego wsparcia dla rodzin z dziećmi, które przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze i różnorodne kryzysy życia rodzinnego

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Prowadzenie poradnictwa rodzinnego i	Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa	MGOPS/CPD	Zgodnie z planem finansowym jednostki

wsparcie psychologiczne			
Prowadzenie poradnictwa prawnego	Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa	MGOPS/CPD	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Świadczenie usługi asystenta rodziny	Liczba rodzin Liczba wniosków Sądu	MGOPS	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Realizacja projektu „Aktywne Myślenice”	Liczba usług realizowanych w ramach projektu	MGOPS	Środki pozyskane z programów zewnętrznych

3. Poprawa kondycji materialnej rodzin z dziećmi i kształtowanie warunków sprzyjających zaspokojeniu podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Realizacja zasiłków okresowych, celowych, celowych specjalnych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.	Liczba świadczeniobiorców Liczba świadczeń	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Myślenicach	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Realizacja Rządowego programu Posiłek w szkole i w domu	Liczba świadczeniobiorców Liczba świadczeń	MGOPS	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Realizacja świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami	Liczba świadczeniobiorców Liczba świadczeń	MGOPS	Zgodnie z planem finansowym jednostki

Realizacja świadczeń wychowawczych	Liczba świadczeniobiorców Liczba świadczeń	MGOPS	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Realizacja świadczeń Dobry Start	Liczba świadczeniobiorców Liczba świadczeń	MGOPS	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Realizacja funduszu alimentacyjnym	Liczba świadczeniobiorców Liczba świadczeń	MGOPS	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Świadczeń finansowe i niefinansowe zgodne z ustawą o pomocy materialnej uczniom	Liczba świadczeniobiorców Liczba świadczeń	MGOPS	Zgodnie z planem finansowym jednostki

4. Rozwój systemu wsparcia umożliwiającego prawidłową adaptację społeczną dzieci i młodzieży

Zadania:	Wskaźniki realizacji	Realizator	Planowana wysokość środków na realizację zadania
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	Liczba placówek Liczba dzieci	MGOPS/CPD	Zgodnie z planem finansowym jednostki
Świetlice podwórkowe	Liczba świetlic	NGO	Siły własne
Organizowanie specjalistycznej pracy socjalnej w	Liczba dzieci objętych wsparciem pedagoga ulicy	MGOPS	Zgodnie z planem finansowym jednostki

formie steetworkingu			
-------------------------	--	--	--

PODSUMOWANIE.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021–2023 w swych założeniach dąży do podnoszenia standardów realizowanych usług, które mają na celu zapewnienie spójności rodziny oraz tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju dzieciom. Wprowadzane systematycznie rozwiązania w systemie pracy z rodzinami w obszarze profilaktyki – intensywna praca socjalna z rodzinami, asystentura rodzin, a także funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego – ma na celu zmniejszenie się liczby dzieci kierowanych do zastępczych form opieki, a co za tym idzie pozostaniem dzieci z ich rodzicami. Także podejmowanie działań już na pierwszym etapie pojawienia się trudności czy kryzysu w rodzinie, zapobiega pogłębianiu się problemów i pozwala na skrócenie czasu oddziaływania. Dzieci oraz ich rodzice mogą korzystać z oferty miasta, która jest rozwijana w bezpośrednim odniesieniu do zgłaszanych potrzeb.

Program zapewnia kontynuację dotychczasowej polityki Gminy w obszarze wsparcia rodzin oraz ma na celu dalszy rozwój działań zmierzających do podniesienia jakości usług kierowanych do wszystkich rodzin z Gminy Myślenice, głównie poprzez realizację pilotażowego programu, który ma na celu przekształcenie MGOPS w Centrum Usług Społecznych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021–2023 jeszcze przed ostatecznym zatwierdzeniem był konsultowany w ramach społecznych konsultacji z przedstawicielami instytucji oświaty, GKRPA, służby zdrowia, środowiskowej świetlicy socjoterapeutycznej oraz z przedstawicielami społeczności lokalnej. Do programu w jego ogólnym zarysie i treści nie wniesiono uwag. Natomiast zgłoszono kilka propozycji, co do usprawnienia współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze wspierania rodzin.